

NARVIK

högt så in i Norden

Föregående uppslag: Henrik Sjöblom siktar mot havet. Bild: Christian Åslund. Ovan vänster: Klas Rehnberg och fjorden. Ovan mitten: After ski utanför snabbköpet. Ovan höger: Norsk botaniklektion.

– Vi ska köra till vänster om kraftledningsstolpen, ropar Klas genom blåsten.

– Vilken kraftledningsstolpe?, ropar jag tillbaka.

Vi står en bit nedanför toppliften och Narvik visar sig från sin sämsta sida. Det är mitt första åk här och jag är redan utsatt för det jag blivit varnad för - dimman. Men det har snöat i ett dygn och om flatluset bara har vett att försvinna finns det mycket nyfallen snö att spåra upp.

Klas pekar mot en skugga som kan vara en stolpe, stakar iväg och blir snart ett med dimman, klipporna och blåsten. Jag hänger på, men det är svårt att se vad som är upp eller ner i tjockan. Vi irrar omkring uppe på berget en stund, men hittar till slut en ränna som verkar leda ner mot staden. Björkarna vid sidorna ger bra kontrast mot den ljusgrå himlen och den vita snön. Vi lägger i en högre växel och forsar ner mot dalstationen, för att sedan ta liften upp igen och går raka vägen till restaurangen som ligger i äggliftens toppstation.

JAG BESTÄLLER EN DUBBEL espresso men får tjära ur en pumptermos som jag betalar

med dyra norgepengar. Precis som övriga Norge har Narvik välsignats av bergsguden, men kollegan väderguden har aldrig varit lika vänligt inställd. Resultatet blir ofta som nu; att man är på ett fantasiskt berg i skitväder.

Men i restaurangen sitter de med koll, de som vet att dimman lättar lika fort som den kommer och att man en dag som denna har maximalt en timme på sig att göra några åk efter att dimman lättat. Sedan blir fjorden sur igen och kastar en ny dimtrasa upp på berget. Likt älgjägare sätter vi oss på pass och väntar på vår 20-taggare, ett litet fönster i dimman för att kunna göra något av de längre offpiståken.

HALVVÄGS NER I MIN TJÄRTUNNA går larmet. En blå strimma i dimman har börjat växa och tio minuter senare glider vi av liften uppe på toppen. Nu befinner vi oss på toppen av det lifts-system i Norden med högst fallhöjd. Solen gömmer sig fortfarande bakom några bastanta moln, men dimman är borta.

– Vi siktar på pipelinen nere i skogen, säger Klas.

Den här gången ser och förstår jag vad

han menar. Långt under oss försvinner en stor vattenledning ner mot staden och fjorden. Åket kallas Linken och erbjuder något så oskandinaviskt som många hundra fallhöjmeter puder innan det är dags att braka in i björkskogen. Berget bjuder upp till dans och i storslalomvals ger vi oss av utför den stora fjällsidan för att några minuter senare bromsa in vid de första björkarna. Vi vilar lären innan vi blir uppbudna på nytt. Den här gången av en ränna i skogen och nu blir det mest ålande disco bland björkar och tvära svängar.

EFTER ETT ÅK AV DEN HÄR kalibern förväntar man sig ett schysst afterskiahak, en stor kall och ett felstämt coverband som ylar Summer of 69. Men inte här. Narvik är den norska stad som kanske fick mest stryk under andra världskriget. Under femtioalet byggdes den upp igen i megamaterialet betong och när staden växte på 70-talet fortsatte man i samma stil, men nu lät man även husen växa på höjden. Liften börjar och åket slutar i Nordnorges svar på Fittja.

Några betongkolosser sträcker sig högt mot en kvällstrött himmel när vi halkar

omkring på hala pjäxsulor i jakt på Summer of 69. Vi hittar inget, inte ens en pizzeria eller ett kebabhak. Men till slut får Klas en idé.

– Vi kör afterskin på Rema 1000, säger han.

En minut senare kliver vi in i matbutiken, ställer skidorna i ett hörn och slirar bort till ölavdelningen. Per har koll på vilken öl som är bäst och vi köper ett sexpack och en påse chips för att sedan sätta oss på pesionärsbänken utanför och sammanfatta dagen. Vi konstaterar att Linken med sina 900 meter i fallhöjd är ett åk av god alpklass, trots att det ligger 20 mil norr om polcirkeln. Efter min del av sexpacket upptäcker jag att om man blundar på vänstra ögat syns inte betongen, utan bara ett av norra Europas bästa skidberg.

DAGEN EFTER SITTER VI ÅTER på pass i liftrestaurangen. Det har snöat hela natten, men sikten är fortfarande dålig och vinden har gjort att toppliften är stängd. Vi har ägnat förmiddagen åt att spåra nyfallen snö ner genom de uthuggna rännorna på framsidan av berget. Gårdagens kaffetjära är bytt mot

varm choklad och som alla andra i lokalen har vi blicken vänd ut genom de stora panoramafönstren, mot dimmolnen, som enligt våra beräkningar snart ska lätta igen.

– Så ser det ut när det är pent vær, säger Ketil Singstad och smäller en tjock A4-pärm i bordet framför mig.

Han är anställd av Narviks kommun och det lokala näringslivet med uppgift att locka turister till området och ta hand om de som lusekoftsmaffian, utan som den nya goretexvarianten. Han har telemarkspjäxor i plast på fötterna, höga goretex-byxor från Norrøna och en röd jacka. Det ljusa skägget är några dagar gammalt och kalufsen står åt alla håll.

– Kreitler, säger han och pekar ner i pärm-en.

På en bild syns en kille snyggt volta ner mot fjorden och staden. Ketil bläddrar vidare och gör allt för att sälja Narvik, visar bilder på fiskande barn, vattenskidåkare på fjorden och fler friårkarlegender. Och som alltid på norska turistbilder är det blå himmel. Han stannar till vid en skidpornografisk bild. Den föreställer några åkare som snyggt styckar ett brant snöfält.

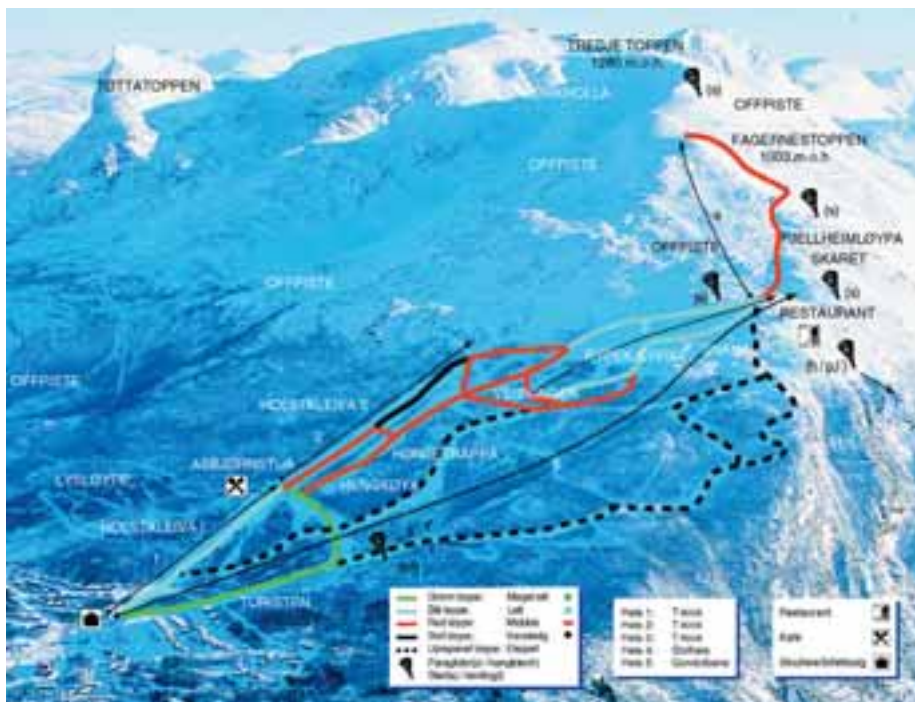
– Mørkhola, beste åket i Narvik. Blue skies och puddersnø. Sinnsykt bra, säger han och slår ihop pärmen.

– Det ser fint ut, hinner jag med innan Ketil reser sig och drar på sig ryggpåsen.

Halvvägs till dörren vänder han, kommer tillbaka och trycker ett fuktigt visitkort som legat aldeles för länge i någon jackficka i min hand. Sedan slirar han iväg på det hala golvet igen och försvinner ut i dimman.

EFTER ATT HA VÄNTAT ytterligare en stund spricker molnen upp och hamnen, malmbåtarna, fjorden och staden växer fram ur dimman. Halvdruckna kaffekoppar lämnas på borden och restaurangen töms snabbt på skidåkare. Alla de andra åker åt höger, men jag, Klas och Per traverserar långt ut åt vänster. Samtidigt som vi släpper av i fallinjen ner mot fjorden bryter solen igenom de försvinnande molnen. Blue skies och puddersnø. Sinnsykt bra.

Text och bild: Rikard Andreasson

Narvik är en ful stad som har begåvats med ett vackert och mycket spännande skidberg på sin bakgård. Mycket av malmtransporterna från Kiruna skeppas ut här och det präglar hela staden med den stora hamnen, järnvägen och malmbåtarna.

Boende

Narvik är en stad och det innebär en hel del boendealternativ. SAS Radison (tel: +47 76 97 70 00) är inte tokdyrt och erbjuder ok rum, enorm frukostbuffé och en skön backe att svettas uppför till liften varje morgon. Norlandia (tel: +47 76 96 48 08) ligger närmare liften, men längre från stan. Spor 1 (+ 47 76 94 60 20) ligger nere i stan, är billigare, har bastu och självhushåll. Narvik Camping (+47 76 94 58 10) ligger 1,5 kilometer från centrum och har hyttor, eller tältplatser för den som vill det. Mer information om boende finns på www.narvikinfo.no

Mat

Norge har en bit kvar till stora matnationer som Italien och Frankrike. I staden finns några restauranger, populärt bland skidåkare är Peppes Pizza, mellan centrum och stationen. Staden har några mataffärer för dig med självhushåll. Dyrare än i Sverige, men skönt om du inte vill släpa med dig mat hemifrån.

Kaffe

Pröva inte kaffet i restaurangen på mellanstationen. Däremot ligger Kafferiet på gatan ovanför SAS Radison, en bit in mot

centrum. Det kommer att bli din räddning.

Resa

Narvik ligger långt bort. Du kan flyga med Braathens från Oslo till Narvik eller med SAS till Kiruna för vidare transport till Narvik. Numer är det Connex (www.connex.se) som kör tåg till Narvik. Det tar 24,5 timmar från Göteborg och runt 21 från Stockholm. Det enda svenska företaget som kör charter till Narvik är Aktivitetsfixarna (www.aktivitetsfixarna.se) som kör en bit in i maj. I deras paket ingår tåg, logi, liftkort, pist- och offpistguidening.

Skidåkningen

Liften börjar i Narviks utkanter. Anläggningen består av fem smarta dragna liftar, varav en ägglift, en stollift och resten släpliftar. Detta låter inte som mycket, men liftarna ger dig tillgång till stora ytor. I liftområdet finns det 14 pister, av dessa är de flesta röda eller svarta. Gillar du offpist och har tur med väder och snö är Narvik bland det bästa du kan hitta norr om Alperna. 900 höjdmeter offpist i bra lutning utan att gå en meter är Narvik ensamma om här i Norden. Knatar du upp till toppen av Mørkhola får du ut ytterligare 200 höjdmeter. Fjället har även några pister av hög klass, men liftsystemet är inte stort och håller du dig innanför pistmarkeringarna kan du ganska snart stället. Att Narvik ligger vid havet gör att vädret hela tiden bjuder på överraskningar. Kustklimatet innebär mycket nederbörd, ofta som snö och ibland förekommer även flatljus och dimma.

Offpist

Namn och höjdangivelser är tagna från kartan Narvik 1:50 000 (Statens Kartverk Blad 1431 IV). Denna bör du ha med tillsammans med kompass och höjdmätare. Då blir det lättare att hitta hem om det skulle bli dimma och flatljus. Givetvis har du lavinsändare, spade, sond och kunskap om hur dessa används med dig. Till hösten kommer Mikael af Ekenstam och Lars Thulin ut med en guidebok över området. Tills dess får du hålla till godo med följande åk.

Runt äggliften

Här finns det många roliga lekplatser om toppen är stängd. Genom att traversera skidåkarens vänster från toppen av äggliften når du några fina ytor en bit ovanför skogen.

På framsidan (nordväst) finns många opistade raviner i skogen. Här samlas det mycket snö vid snöfall och dessutom ger träden bra kontrast vid dåligt sikt.

Linken

Ett skönt åk som börjar där stolliften slutar på toppen. Efter att du stigit av liften håller du nästan rakt norrut, ner till höger om kraftledningen. När björkskogen tar vid följer du någon av bäckravinerna tills det flackar ut. Vidare åt nordväst, bort mot en fördämling och ett hus. Innan du är ända framme kommer du att stöta på ett motionsspår, som går tillbaka till liften. Narvikborna i spåret verkar ganska vana vid att bli omkörda av andra motionärer i hjälm, Gore-Tex och med decimeterbredda skidor.

Mørkhola

Narviks världskändis. Du har sett åket på bilder och tidningsomslag. Hur snyggt som helst. Från toppen av stolliften knatar du en stund upp mot Aidarachohkka. Väl uppe aktar du dig för den stora hängdrivan, som längre upp (österut) är lättare att ta sig förbi. En titt på kartan säger att du har runt 1 100 höjdmeter ner till liften. Åket går i nord/nordvästlig riktning och är brant i början, för att sedan flacka ut. Avslutning som Linken.

Fagernessidan

Mellan toppen av stolliften och början av Mørkhola finns en fin sluttning (sydväst) ner mot Fagernes, en av Narviks förorter. Den som klättrar högst får givetvis mest fallhöjd. Vill du inte leka Rambo i björkskogdjungeln för att sedan ta taxi tillbaka till Narvik är det dags att börja traversera i höjd med de första träden.

Text: Rikard Andreasson